

конкурентоспроможності. Ефективне формування інвестиційної політики передбачає визначення стратегічних цілей підприємства, вибір пріоритетних напрямів інвестування, оцінку інвестиційного потенціалу підприємства. Раціональне управління інвестиційною діяльністю сприяє модернізації виробництва, впровадженню інновацій і підвищенню ефективності господарської діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колесніченко А. С., Купригін М. О. Інвестиційна політика промислового підприємства: теоретичні аспекти та особливості формування в кризових умовах. *Бізнес Інформ*. 2024. № 7. С. 240–247.
2. Стефанів І. Інвестиційна політика підприємства. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33, № 4. С. 175–181.

УДК 330.341

Юрчишен Д. В.

аспірант ОНП «Економіка»

ДонНУ імені Василя Стуса

Науковий керівник: **Поліщук Н. В.**

*д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів і банківської справи
ДонНУ імені Василя Стуса*

ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

Вступ. Роль цифрової трансформації в економіці України посилилася в умовах повномасштабної війни. Цифровізація є не лише інструментом взаємодії громадян і бізнесу з державою, а й чинником забезпечення прозорості та доступності до публічних послуг. У проєкті Концепції цифрової трансформації України до 2030 р. [1] цифровізацію визначено як ключовий чинник розвитку економіки, доступу до державних сервісів і національної стійкості в умовах збройної агресії РФ. Водночас цифрова трансформація потребує цілісної державної політики, належної цифрової інфраструктури, кіберстійкості, розвитку цифрових компетентностей населення, захисту персональних даних і довіри громадян до цифрових рішень. За даними дослідження цифрової та ІІІ-грамотності в Україні 2025 р., 58 % дорослого населення володіють щонайменше базовим рівнем цифрової грамотності, 42 % дорослих і 70 % підлітків уже користуються інструментами штучного інтелекту, а 97 % українців мають доступ до інтернету. Це свідчить про значний цифровий потенціал суспільства, але водночас актуалізує проблему цифрової трансформації [2; 4].

Метою роботи є узагальнення ключових проблем цифрової трансформації в Україні на основі офіційних стратегічних документів.

Основна частина. Передумовою розробки Концепції цифрової трансформації України до 2030 р. [1; 2] є наявність низки проблем, що потребують вирішення. Зокрема:

– фрагментарність і недостатня узгодженість цифрових реформ, що обумовлено різновекторним підходом до їх реалізації державними інституціями без єдиного

стратегічного бачення. Це супроводжується дублювання функцій, неузгодженістю цифрових сервісів, слабкою міжвідомчою координацією, нерівномірним розвитком цифрових рішень;

– недостатня якість управління даними та інтероперабельності державних інформаційних систем. Відсутність єдиного джерела актуальних статистичних і аналітичних даних ускладнює формування та оцінювання державної політики у сфері цифровізації. До того ж значна частина державних реєстрів і наборів відкритих даних потребує модернізації, підвищення якості, сумісності та безпечного обміну інформацією;

– цифровий розрив між різними групами населення та територіями проявляється у нерівному доступі до якісного інтернету, цифрових послуг, пристроїв і навичок між містами й селами, різними віковими групами, соціальними категоріями, людьми з інвалідністю, внутрішньо переміщеними особами, ветеранами, людьми старшого віку. Цифровізація відкриває нові можливості для освіти, працевлаштування, бізнесу та соціальної інтеграції, однак без належної інклюзивності вона може поглиблювати нерівність;

– нерівномірний рівень цифрових компетентностей і недостатня готовність громадян до використання ІІІ-технологій. Це зумовлено неоднорідним рівнем цифрової грамотності, здатністю етично і свідомо використовувати ІІІ;

– кібербезпека та цифрова стійкість в умовах війни. Масштабні кібератаки, пошкодження енергетичної та телекомунікаційної інфраструктури, ризику втрати або компрометації персональних даних, залежність державних сервісів від стабільності електронних комунікацій формують новий рівень загроз;

– низький рівень цифровізації бізнесу та недостатнє використання інноваційних технологій у виробничих і управлінських процесах. Значна кількість підприємств, особливо малі й середні, обмежено використовують хмарні сервіси, аналітику даних, штучний інтелект, електронну комерцію, автоматизацію бізнес-процесів. Це зменшує продуктивність праці, підвищує витрати, обмежує доступ до нових ринків і стримує розвиток цифрової економіки;

– правова та технічна невідповідність окремих елементів цифрової інфраструктури стандартам Європейського Союзу. Це стосується електронної ідентифікації, електронних довірчих послуг, транскордонного використання цифрових документів, визнання електронних підписів, адаптації до eIDAS та інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС;

– баланс між відкритістю даних, прозорістю та національною безпекою. Відкриті дані є важливим ресурсом для антикорупційного контролю, інновацій, аналітики, розвитку ІІІ та економіки даних. Проте в умовах війни необхідно поєднувати прозорість із захистом інформації, надмірне обмеження доступу знижує суспільну довіру та інноваційний потенціал, а надмірна відкритість може створювати безпекові ризики.

Отже, проблеми цифрової трансформації в Україні мають комплексний характер і охоплюють не лише технологічний, а й управлінський, соціальний, освітній, безпековий, економічний та правовий виміри. Їх подолання потребує переходу від окремих цифрових проєктів до системної цифрової політики, заснованої на принципах інклюзивності, кіберстійкості, управління даними, євроінтеграції, цифрових прав людини та розвитку інноваційної економіки.

Висновки. Цифрова трансформація України є стратегічною умовою модернізації держави, підвищення її стійкості, конкурентоспроможності та інтеграції до цифрового простору Європейського Союзу. Водночас її ефективність обмежується низкою системних проблем: фрагментарністю цифрових реформ, нерівномірністю цифрових компетентностей, цифровим розривом між територіями та соціальними групами, недостатньою інтегрованими державних реєстрів, кіберзагрозами, слабкою цифровізацією бізнесу та потребою в гармонізації з європейськими цифровими стандартами.

Пріоритетами подолання цих проблем мають стати: формування цілісної моделі управління цифровою трансформацією; модернізація державних реєстрів і систем обміну даними; розвиток цифрової інфраструктури у громадах; підвищення цифрової, III- та кіберграмотності населення; забезпечення доступності цифрових сервісів для вразливих груп; підтримка цифровізації бізнесу; розвиток цифрової економіки; посилення кіберстійкості та захисту персональних даних. Отже, цифрова трансформація не є самоцілью, а інструментом підвищення якості життя громадян, прозорості державного управління, розвитку підприємництва, інновацій, людського капіталу та національної безпеки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Концепція цифрової трансформації України (Цифровий порядок денний) на період до 2030 р. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/1/b1/e95d68fdcf4adc82be5e847178ef7b11.pdf>
2. Пояснювальна записка до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції цифрової трансформації України (Цифровий порядок денний) на період до 2030 р.». URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/2/a/02841033b1fd73c8fe563f16dd610a23.pdf>
3. Міністерство цифрової трансформації України, Дія.Освіта. Дослідження цифрової та III-грамотності в Україні, 2025. URL: https://osvita.dia.gov.ua/uploads/3/16239-povna_doslidzenna_cifrovoi_ta_si_gramotnosti_v_ukraini_2025_pptx_pptx.pdf
4. EGAP, Фонд Східна Європа. Цифрова Україна: 42 % дорослих і 70 % підлітків користуються III. 2025. URL: https://egap.in.ua/news/cifrova_ukrayina_42_doroslix_i_70_pidlitkiv_koristuyutsya_si?utm_source=chatgpt.com